

PUISTORAVINTOLA KUPITTAAN PAVILJONKI

TURKU

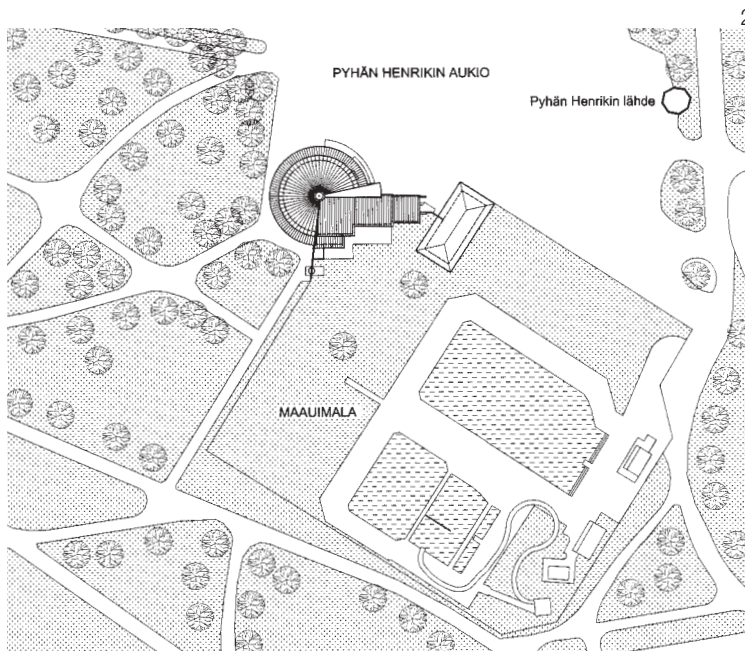
Arkkitehdit Stenman Oy

1

Kupittaalla ja erityisesti sen lähteellä on vuosisatojen takainen historia aluksi uhripaikkana ja myöhemmin 1500-luvulla juhannusjuhlien viettopaikkana. 1900-luvun alussa alettiin Kupittaalla juhla vappua. 1600-luvun lopulla Turun Akatemian professori Elias Tillandz vakuuttui Kupittaan lähteen veden terveyttä edistävästä vaikutuksesta. Hänen aloitteestaan lähteen viereen rakennettiin sairastupa sekä myöhemmin kylpyläpaviljonki ja kaivohuone-juhlasalirakennus, joissa tanssittiin ja pidettiin ravintolaa. 1800-luvun loppupuolella tulipalojen ja tiukentuneiden moraalikäsitusten seurauksena toiminta kuihtui ja rakennuksia purettiin. Talvisodan aikana juhlasalirakennus tuhoutui pommituksissa ja jäljelle jäi vain kahdeksankulmainen lähdehuone. Sotien jälkeen Erik Bryggman teki suunnitelman Kupittaan paviljongin uudeksi rakennukseksi, mutta se jäi toteuttamatta.

1990-luvulla Kupittaan alueen aktiivinen elvyttäminen tuli ajankohtaiseksi, kun se sai oman osuutensa Itä-Turkuun kohdistetusta EU-rahoituksesta. Kupittaan paviljonki on osa Turun kaupungin Elämysten Maa-projektia, jonka tarkoitus on kehittää Kupittaan puistoa kulttuuri- ja matkailukohteena. Samassa yhteydessä myös Kupittaan paviljongin henkiin herättäminen tuli mahdolliseksi. Uusi paviljonki on sijoitettu Pyhän Henrikin aukion laitaan entisen ravintolan paikalle ja nykyisinkin viereän toimivan maauimalan yhteyteen.

2

PARK RESTAURANT KUPITTAAN PAVILJONKI, TURKU

The history of Kupittaa and its spring, in particular, stretch back hundreds of years. It was first known as a sacrificial site and, in the 16th century, it was known as a place to celebrate Midsummer. At the end of the 17th century, people were convinced that the water from the spring had health-promoting effects and a sanatorium was built next to it. Later on, a spa pavilion and well/ballroom building were built. In the 19th and 20th centuries, the buildings were razed and destroyed by fire and in bombings. The only building left standing is the octagonal spring room.

In the 1990s, it was time to actively revive the Kupittaa area as it had received its own share of the EU funding that had been allocated for eastern Turku. The Kupittaa pavilion is part of the City of Turku's Land of Experience project,

1
Länsisivu

2
Asemapiirros

3
Paviljonki aukion yli nähtynä

4
Sivu maauimalalle

3

4

the objective of which is to develop Kupittaa Park as a cultural and travel destination. In conjunction with this, it became possible to resurrect the Kupittaa pavilion. The new pavilion is located where the old restaurant used to be located and in conjunction with the ever busy outdoor swimming pool. The circular restaurant hall opens up onto the square and the park as much as possible. The part of the restaurant that serves the outdoor swimming pool next door has been clearly set apart from the restaurant hall. The roof of the hall, which faces north and east, has been raised spirally to let in light, which has even let the morning light reach the hall through the upper windows in the wing. The choice of what shape the building was going to take was influenced by the traditionally circular dance floors that can be found outside in Finland during the summer, by the pavilions of the yacht clubs in the Turku region and the idea of the circuses

that have been performing in the adjacent square since the beginning of the 19th century. The building's frame is made of fir glulam. The radial rafters of the hall form a projection, both away from and towards the centre. The light well in the centre is based on the beam projections. Moving anticlockwise, each beam is 80 mm higher than the beam next to it, which creates the upwards spiral effect of the ceiling. The walls are clad in painted and stained panels as well as partially in plywood with a pine surface. The wood surfaces have been varnished without pigment and a UV-resistant finish so that they age and yellow as the old pavilions did.

PARKRESTAURANT PAVILLON VON KUPITTAÄ, TURKU

Kupittaa ist ein Stadtteil von Turku. In früheren Zeiten diente das Gebiet, in dem sich eine Quelle befindet, als Opferstätte, und im 16. Jahrhundert wurde dort die Mittsommernacht gefeiert. Gegen Ende des 17. Jahrhunderts begann man, an die gesundheitsfördernde Kraft der Quelle zu glauben, und man erbaute in deren Nähe eine Krankenstube und später einen Kurpavillon und ein Gebäude für Feste. Die im 19. und 20. Jahrhundert errichteten Gebäude sind abgerissen worden, oder sie wurden durch Brände und bei den Bombardierungen des Krieges zerstört. Nur das achteckige Gebäude mit der Quelle ist übrig geblieben. In den neunziger Jahren des 20. Jahrhunderts ging man daran, Kupittaa wieder zu beleben, als das Gebiet seinen Anteil an der für die

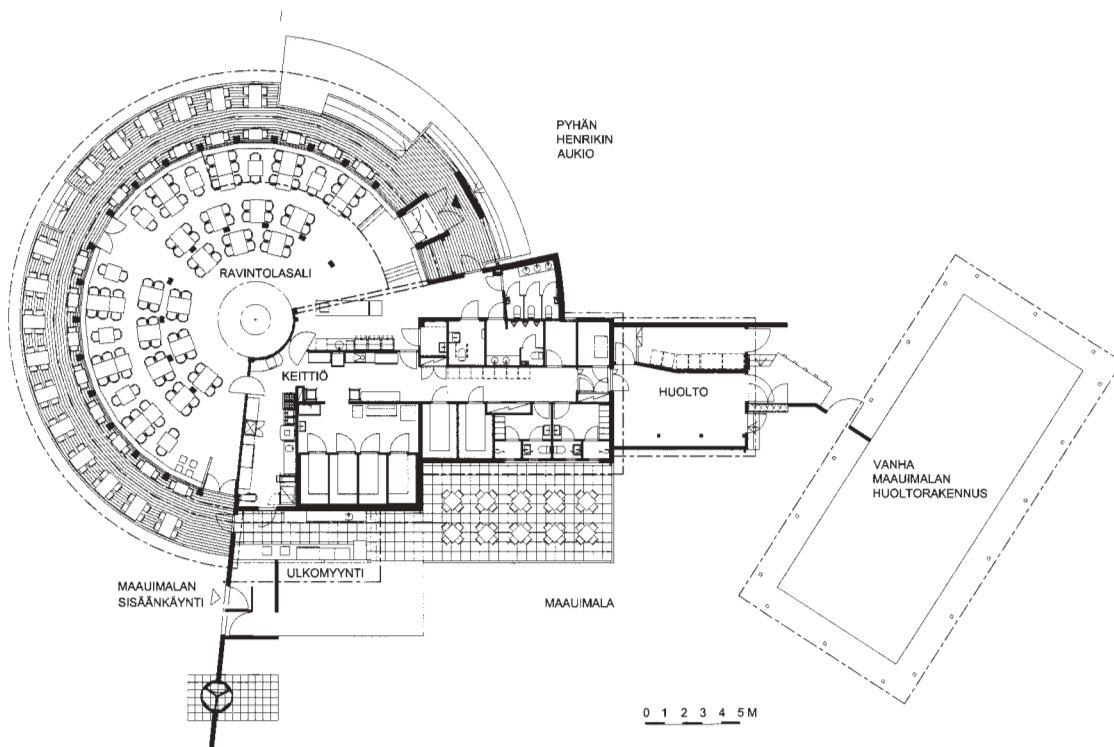
5

5,8
Terassi

6
Pohjapiirros 1:400

7
Ravintolasali

9
Kaareva ulkoseinä

6

7

Osteile von Turku gedachten EU-Finanzierung erhielt. Der Pavillon von Kupittaa ist ein Teil des von der Stadt Turku betriebenen Projekts „Land der Erlebnisse“, das zum Ziel hat, das Gebiet zu einem Kulturobjekt und Ausflugsziel zu machen. In diesem Zusammenhang wurde es möglich, den Pavillon von Kupittaa zu neuem Leben zu erwecken.

Der neue Pavillon steht an der Stelle des einstigen Restaurants und neben einem heutzutage gut frequentierten Freibad. Der runde Saal des Restaurants öffnet sich möglichst breit sowohl zu einem Platz als auch zum Park hin. Der Teil des Gebäudes, der dem benachbarten Freibad dient, ist deutlich von dem eigentlichen Restaurantsaal getrennt. Der Einfall von natürlichem Licht in den Saal, der sich nach Norden und Osten hin öffnet, ist verbessert worden, indem man die Decke spiralförmig angehoben hat, wodurch durch die oberhalb des Flügeltrakts gelegenen

Pyöreään muotoisena ravintolasali avautuu mahdollisimman paljon sekä aukiolle että puistoon. Viereistä maauimalaa palveleva osa on selkeästi erotettu itse ravintolasalista. Pohjoiseen ja itään avautuvaan saliin on saatu valoisuutta nostamalla katto spiraalimaisesti niin, että aamupäivänkin aurinko tulee sisään siipiosan yläpuolisista ikkunoista. Osaltaan rakennuksen muodon valintaan ovat vaikuttaneet mm. perinteiset pyöreät kesätanssilavat ja Turun seudun pursiseurojen paviljongit sekä ajatukset sirkuksista, jotka ovat esiintyneet viereisellä aukiolla jo 1800-luvun alusta ja jatkavat edelleen.

Rakennuksen runko on kuusiliimapuuta. Salin säteittäiset kattopalkit muodostavat ulokkeen sekä ulospäin että kohti keskistä. Keskustan valokuilu on rakennettu palkkiulokkeiden varaan. Jokainen palkki on vastapäivään laskien 80 mm viereistä palkkia korkeammalla, millä saadaan aikaan katon spiraalina nouseva muoto. Seinäverhoukset ovat maalattua ja petsettua paneelia sekä osaksi mäntytaista vaneria. Puupinnat on lakattu ilman pigmenttiä ja UV-suoja-aineita, jotta ne patinoituvat ja kellastuvat vanhojen paviljongien hengessä.

Markku Stenman

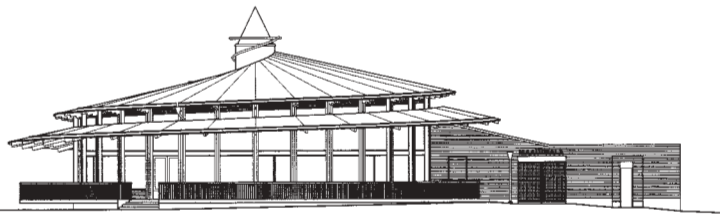
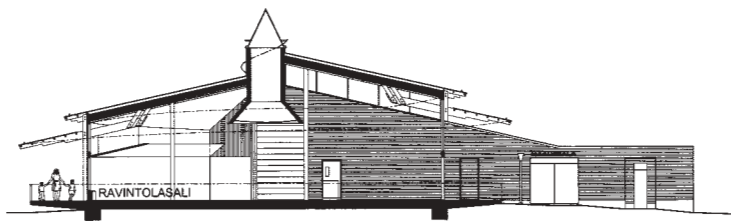
8

9

Fenster die Morgensonne in den Saal scheinen kann. Auf die Form des Gebäudes haben unter anderem die traditionell runden Tanzböden, die Pavillons der Segelklubs aus Turku und Umgebung sowie die Assoziation an einen Zirkus einen Einfluss gehabt. Auf dem Platz neben dem Gebäude gastieren seit dem Beginn des 19. Jahrhunderts regelmäßig Zirkusse. Das Skelett des Gebäudes besteht aus Fichtenleimholz. Die strahlenförmig angebrachten Dachbalken ragen außen wie innen über das Gebäude hinaus. In der Mitte wurde mit Balken ein Lichtschacht gebaut. Ein jeder Dachbalken liegt – entgegen dem Uhrzeigersinn betrachtet – 80 Millimeter höher als der Balken davor, wodurch sich die spiralförmig hebende Form des Dachs ergibt. Die Wände sind mit gestrichenen und gebeizten Holzpaneelen und zum Teil auch mit Sperrholz (oberes Furnier Kiefer) verkleidet. Die Holzflächen sind mit einem Lack ohne

Pigmente und einem UV-Schutzmittel gestrichen worden, so dass sie wie die alten Pavillons im Laufe der Zeit ein schönes, gelbliches Patina annehmen.

10

12
Tuulikaapin sisänurkka

13
Palkkiliitos

14
Ravintolasali

15
Pilarin jalka terassilla

16
Seinäleikkaus, ravintolasali ja terassi

11

12

RESTAURANT DANS LE PARC PAVILLON DE KUPITTA, TURKU

L'histoire de Kupittaa et en particulier de sa source remonte à plusieurs siècles. Ce fut d'abord un lieu de sacrifice, puis au 16ème siècle un lieu de célébration de la Saint-Jean. On acquit la conviction, à la fin du 17ème siècle, que l'eau de la source avait des effets bénéfiques pour la santé et on construisit près de la source une infirmerie et plus tard un pavillon de bains et un puits dans une salle servant en même temps de salle des fêtes. Des bâtiments ont été démolis ou détruits dans des incendies et des bombardements aux 19ème et 20ème siècles. Il n'en reste que la salle octogonale où se trouve le puits.

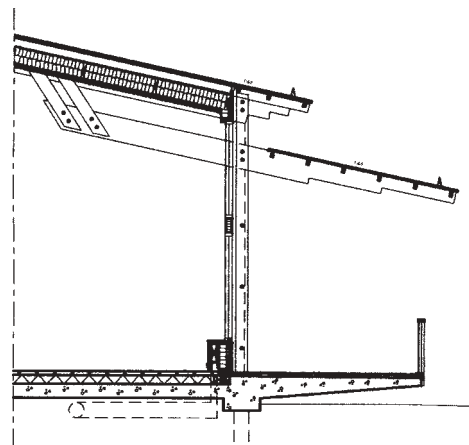
La remise en état du parc de Kupittaa est devenue un sujet d'actualité grâce à la

subvention accordée par l'UE pour la partie est de la ville de Turku et dont le parc a eu sa part. Le pavillon de Kupittaa fait partie du projet Elämysten Maa (Pays des expériences) de la ville de Turku destiné à développer le parc de Kupittaa comme lieu culturel et touristique. Il est devenu en même temps possible de refaire le pavillon de Kupittaa. Le nouveau pavillon se trouve à la place de l'ancien restaurant et est attenant à la piscine en plein air qui est très animée. La salle de restaurant ronde donne en grande partie sur la place et le parc. La partie ouverte sur la piscine est nettement séparée de la salle de restaurant principale. Cette salle, orientée vers le nord et l'est, reçoit la lumière du matin par les fenêtres que la forme spirale du toit a permis de ménager dans la partie supérieure de l'aile. Le choix de la forme du bâtiment a été inspiré entre autres par les estrades de danse traditionnelles en plein air, les pavillons des

yacht-clubs de la région de Turku et les cirques qui donnent leurs représentations sur la place toute proche depuis le début du 19ème siècle. L'ossature du bâtiment est en bois de sapin lamellé. Les poutres rayonnantes du toit de la salle ressortent en saillie à l'extérieur et au centre. Le puits de lumière placé au centre a comme points d'appui les saillies des poutres. Chaque poutre est placée, dans le sens inverse des aiguilles d'une montre, à 80 mm plus haut que la poutre précédente, ce qui permet d'obtenir la forme spirale du toit. Les murs sont revêtus de panneaux peints ou vernis ainsi que de contreplaqués de pin. Le vernis ne contient pas de pigment ni de produits protégeant contre les rayons ultraviolets pour que les surfaces en bois se patinent et jaunissent à la manière des anciens pavillons.

13

16

14

15

PUISTORAVINTOLA KUPITTAAN
PAVILJONKI
TURKU

RAKENNUTTAJA
Turun kaupunki, Tilalaitos/Tiina Koski,
Jorma J Laine

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Arkkitehdit Stenman Oy/Markku Stenman,
Tommy Gustafsson, Elina Juureva,
Eveliina Kaasinen

RAKENNESUUNNITTELU
Turun Juva Oy

LVI -SUUNNITTELU
Enermatic Oy

SÄHKÖSUUNNITTELU
APT- Elektro Oy

PÄÄURAKKA
Rakennus-Salama Oy

Kerrosala 398 m²
Tilavuus 1950 m³

VALOKUVAT
Markku Stenman